

Сімейно-шлюбні відносини : актуальні питання

анотований бібліографічний список

2020. – Вип. 5. – 13 с.

(<http://nplu.org/article.php?id=423&subject=3>)

1. **Алексеева И. "Решили не позориться": в Раде проталкивают закон, "засекречивающий" внебрачных детей** [Электронный ресурс] / Ирина Алексеева // Fakty.ua : [веб-сайт]. – 2020. – 5 мая. – Электрон. данные. *За повідомленням керівника «Центру протидії корупції» Віталія Шабуніна до порядку денного позачергового засідання Верховної Ради, яке має відбутися 7 травня, група з 28 народних депутатів внесла законопроект, мета якого – дозволити чиновникам не показувати в деклараціях позашлюбних дітей. Серед ініціаторів проекту Закону - кілька голів комітетів і заступник Голови Верховної Ради Руслан Стефанчук. На думку Шабуніна, головна мета законопроекту про недекларування майна неповнолітніх дітей, які не живуть з батьками-декларантами, не в корупції, а в «небажанні когось із авторів засвітити в декларації позашлюбних дітей.... Щоб не ганьбитися тільки цією нормою, її приховали серед інших змін». Текст: <https://fakty.ua/342829-reshili-ne-pozoritsya-v-rade-protalkivayut-zakon-zasekrechivayucshij-vnebrachnyh-detej>*

2. **В состав общей совместной собственности не входит имущество, полученное одним из супругов бесплатно в порядке приватизации** [Электронный ресурс] // Юрид. практика. – 2020. – 12 мая. (№ 18/19). – Электрон. данные. *Зазначено, що приватизація в період шлюбу одним з подружжя землі під будинком, в якому сім'я проживала, не переводить таку ділянку в режим спільної сумісної власності на підставі положень земельного законодавства. У зв'язку з цим для всіх, а перш за все для фахівців з питань сімейного права, наведено позицію Верховного Суду*

(ВС) щодо права власності другого з подружжя на земельну ділянку, набуту одним з них в період шлюбу в порядку приватизації. Текст: <https://pravo.ua/articles/v-sostav-obshhej-sovmestnoj-sobstvennosti-ne-vhodit-imushchestvo-poluchennoe-odnim-iz-suprugov-besplatno-v-porjadke-privatizacii/>

3. Ватрас В. До питання про критерії класифікації джерел сімейного права / Володимир Ватрас // Актуал. проблеми правознавства : зб. наук. пр. / Терноп. нац. екон. ун-т. – Тернопіль, 2019. – № 4. – С. 159-163. *Шифр зберігання в Бібліотеці: Бп15483-4(19) Розкрито основні критерії класифікації джерел у сімейному праві, серед яких: відповідно до правової традиції виникнення та існування джерел права; відповідно до ієрархії в сімейному законодавстві України; відповідно до предмета правового регулювання; залежно від суб'єкта прийняття; залежно від дії у просторі; залежно від юридичної сили та від місця в системі джерел права; залежно від первинності виникнення; за змістом. Крім того, виділено види джерел сімейного права залежно від кожного із критеріїв, а також обґрунтовано виділення відповідних критеріїв та віднесення джерел сімейного права до відповідного виду.* Текст:

<http://appj.tneu.edu.ua/index.php/appj/article/view/896>

4. Власюк К. Сімейне право на тлі пандемії. Тренди та наслідки [Електронний ресурс] / Катерина Власюк // Юрид. газ. – 2020. – 28 квіт. (№ 8). – Електрон. дані. Зазначено, що не всі сім'ї переживуть щільну ізоляцію наодинці зі своїми рідними та близькими під час карантину. За словами сімейного адвоката Катерини Власюк, окрім карантину в Україні розпочалась затяжна фінансова криза, а це точно означатиме, що не лише юристи з сімейного права займатимуться розлученнями. Звісно, в цьому К. Власюк бачить першу небезпеку, яка буде пов'язана з тим, що якісне надання юридичних послуг у сфері сімейних конфліктів та шлюбно-розлучних процесів суттєво знизиться. Також К. Власюк не передбачає значної кількості розлучень, оскільки в Україні тенденція з розлучень і так щороку збільшується, але велика кількість сімей після карантину точно

перестануть проживати разом. Адже спільне перебування 24 години на добу може призвести до того, що одні сім'ї будуть зміцнюватися, а інші зрозуміють, що їм не судилося бути разом.

Текст: <https://yur-gazeta.com/publications/practice/simeyne-pravo/simeyne-pravo-na-tli-pandemiyi-trendi-ta-naslidki.html>

5. Горелов С. Рада разрешила скрывать доходы честно: закон о «бастардах» принят [Электронный ресурс] / Сергей Горелов // Fakty.ua : [веб-сайт]. — 2020. — 13 мая. — Электрон. данные. *Повідомлено, що на позачерговому засіданні Верховної Ради України (ВР України) 13 травня народні депутати прийняли за основу законопроект, що передбачає виключення з числа членів сім'ї суб'єкта декларування дітей, які з ним не проживають. За проект Закону проголосували 244 нардепи. Указано, що наразі державні службовці зобов'язані декларувати не тільки свої доходи, нерухомість, автомобілі та коштовності, а й те, що належить членам їх сімей. Новий законопроект № 3355-1 дає чиновникам можливість не вносити в декларацію майно, яке записано на неповнолітніх дітей, якщо вони не проживають з декларантом.* Текст: <https://fakty.ua/343654-rada-razreshila-skryvat-dohody-chestno-zakon-o-bastardah-prinyat>

6. Гриценко Л. Обмежувальні приписи [Електронний ресурс] / Людмила Гриценко // Юрид. практики : [дод. до газ. "Місц. самоврядування"]. — 2020. — № 4 (квіт.). — Електрон. дані. *Зазначено, що протидія домашньому насиллю є завданням держави та органів місцевого самоврядування (ОМС) щодо створення ефективних методів боротьби із цим пагубним явищем. Уточнено, що саме за допомогою Закону України від 07.12.2017 № 2229-VIII «Про запобігання та протидію домашньому насильству» держава, декларуючи нульову толерантність до домашнього насильства і визнаючи його суспільну небезпечність, впровадила нові підходи до протидії цьому соціальному явищу та запровадила такий новий юридичний інструмент, як обмежувальний припис. Подано декілька тез про приписи та зразок цього документа, який пропонується розмістити на*

дошці оголошень ОМС та використовувати задля надання первинної правової допомоги мешканцям територіальних громад. Текст:

<https://i.factor.ua/ukr/journals/ms/2020/april/issue-4/1/article-107979.html>

7. Жидачек Т. Любов під час COVID: як дотримуватись встановленого графіку побачень з дитиною під час карантину? [Електронний ресурс] / Тетяна Жидачек // Закон і бізнес. – 2020. – 18 квіт. – Електрон. дані. Розглянуто питання щодо суперечок проживання та утримання дітей під час карантину. За словами автора статті, забезпечити під час карантину та введення надзвичайної ситуації звичний режим життя дитини та її зустрічі з батьком або матір'ю, які проживають окремо, буде важко, а про деякі способи спільного проведення часу доведеться тимчасово забути. І виходом з цієї ситуації можуть бути альтернативні способи участі одного з батьків у вихованні дитини, так, щоб це відповідало якнайкращим інтересам дитини і не перешкоджало спілкуванню з дитиною. Текст: <https://zib.com.ua/ua/142113-yak-dotrimuvatis-vstanovlenogo-grafiku-pobachen-z-ditinoju-p.html>

8. Законопроект "Про медіа" направлять на повторне перше читання / Інформ. упр. Апарату Верхов. Ради України [Електронний ресурс] // Голос України. – 2020. – 4 трав. (№ 75). – Електрон. дані. Йдеться про засідання Комітету Верховної Ради України (ВР України) з питань гуманітарної та інформаційної політики, на якому розглянуто питання про перегляд висновку Комітету до проекту Закону № 2693 "Про медіа». Голова профільного підкомітету Тетяна Рябуха закликала підтримати законопроект № 3206 про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо спрощення процедури розгляду судових справ, пов'язаних із захистом прав дітей, мета якого – спрощення процедури розгляду судових справ, а саме скорочення строку їх розгляду. Т. Рябуха акцентувала увагу, що цю законодавчу ініціативу підтримали Міністерство юстиції України, Міністерство соціальної політики України, Уповноважений ВР України з

прав людини, Уповноважений Президента з прав дитини.

Текст: <http://www.golos.com.ua/article/330528>

9. Каменських П. Діти нашвидкуруч: зміни до ЦПК дозволять позбавити батьківських прав за місяць [Електронний ресурс] / Павлина Каменських // Закон і бізнес. – 2020. – 25 квіт. - 1 трав. – Електрон. дані. Зазначено, що народні депутати представили на Комітеті Верховної Ради з питань правової політики проект «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо спрощення розгляду судових справ, пов'язаних із захистом прав дітей». У пояснювальній записці автори переконують, що він написаний задля забезпечення стабільних і гармонійних умов життя дитини. Адже сьогодні усиновлювачам доводиться пройти тривалий шлях для того, щоб отримати бажане дитя. Спершу це етап збирання різних документів, який законодавці спрощувати не збираються. А далі — судовий розгляд, який триватиме мінімум три місяці, також передбачено додатково 30 днів для оскарження рішення. Вказано, що народні депутати пропонують чимало змін. Зокрема, під час скасування усиновлення судом, якщо нові батьки не забезпечують дитину всім необхідним, суд також має прийняти рішення про позбавлення батьківських прав. Справу про усиновлення має вирішувати один суддя без залучення присяжних. Він має вирішити питання про залучення до справи зацікавлених осіб та особи, в сім'ї якої росте дитина.

Текст: https://zib.com.ua/ua/142398-nardepi_zaproponuvali_zakonoproekt_yakiy_dozvolit_stati_batk.html

10. Ковшова О. Соціальна няня: чи є потреба? [Електронний ресурс] / Олена Ковшова // Місц. самоврядування. — 2020. — № 4 (квіт.). — Електрон. дані. Наголошено, що турбота про дітей, їх добробут та безпеку — найважливіший напрям соціальної роботи, що проводиться в громадах. Так, кожен орган місцевого самоврядування (ОМС) шукає власні шляхи вирішення тих чи інших соціальних проблем, які зачіпають дитячі інтереси. Однак для кожної ради є актуальною проблема, коли батькам немає з ким залишити дитину, особливо в сім'ях, в яких виховуються діти з особливими

потребами, та сім'ях, які перебувають у складних життєвих обставинах. З цієї причини однією з форм роботи з такими сім'ями може бути послуга «Соціальна няня» (послуга з короткотривалого догляду за дитиною), яка успішно впроваджена у м. Чугуєв (Харківська область). Що це за послуга та як вона працює, розповіла директорка Чугуївського міського центру соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді Вікторія Корощупова. Текст: <https://i.factor.ua/ukr/journals/ms/2020/april/issue-4/article-108070.htm>

11. Корнієвич Л. «Б'є – значить любить»: як вберегтися від домашнього насильства і чому не слід пробачати кривдника [Електронний ресурс] / Людмила Корнієвич // Радіо Свобода : [укр. інформ. сайт]. – 2020. – 29 квіт. – Електрон. дані. Зазначено, що рівень домашнього насильства під час карантину зріс по всьому світу, заявляють в ООН. До пандемії коронавірусу, за даними дослідників, третина жінок на планеті в тій чи іншій формі переживали насильство. Тепер домашнього насилля стало ще більше. Україна не стала винятком – від початку карантину кількість звернень на національну гарячу лінію із запобігання домашньому насильству, торгівлі людьми та гендерній дискримінації зросла приблизно в півтора рази. Вказано, що за даними ООН, в Україні жертвами насильства у 90 % випадках є жінки. Текст: <https://www.radiosvoboda.org/a/how-to-avoid-domestic-violence/30582837.html>

12. Курс «Основи сім'ї» в школах необов'язковий, посібники перевидадуть – МОН [Електронний ресурс] // Радіо Свобода : [укр. інформ. сайт]. – 2020. – 5 трав. – Електрон. дані. Зазначено, що курс «Основи сім'ї» для учнів X – XI класів є необов'язковим (за повідомленням Міністерства освіти та науки України). У відомстві пояснили, що викладання курсу можливе лише за згоди учнів або їхніх батьків. Вказано, що 9 квітня 2020 року комісія вирішила відновити використання у закладах освіти курсу «Основи сім'ї» за умови перевидання відповідних посібників. Таким чином, посібники, схвалені у 2018 році, не можна використовувати в освітньому процесі. У перевиданих книжках мають бути враховані зауваження

експертів. Указано, що автор курсу Адріан Буковинський, серед іншого, критикував статеві відносини до шлюбу та заявляв, що призначення жінки – «давати життя». Втім, Буковинський наполягав, що його курс відповідає всім вимогам. Текст: <https://www.radiosvoboda.org/a/news-osnovy-simyi/30593527.html>

13. Лавренюк С. Удома - до 11 травня [Електронний ресурс] / Сергій Лавренюк // *Голос України*. – 2020. – 23 квіт. (№ 70). – Електрон. дані. *Йдеться про засідання Кабінету Міністрів України, під час якого Прем'єр-міністр Денис Шмигаль повідомив про урядове рішення щодо продовження карантину до 11 травня та зазначив, що уряд розробив чіткий план виходу з карантину, який складається із п'яти етапів. На засіданні схвалено та вирішено передати на розгляд Верховної Ради України (ВР України) законопроект "Про внесення змін до Цивільного процесуального кодексу України щодо скорочення строків розгляду судом справ, пов'язаних із захистом прав дітей, та вдосконалення порядку розгляду справ окремого провадження".* Текст: <http://www.golos.com.ua/article/330286>

14. Маленький Ф. Випуск із інституту шлюбу: як ділять майно й дітей члени колишнього подружжя та їхні адвокати [Електронний ресурс] / Федір Маленький // *Закон і бізнес*. – 2020. – 2 трав. - 8 трав. – Електрон. дані. *Вказано, що Асоціація адвокатів України провела вебінар на тему «Коли ділять не порівну. Юридичні лайфхаки при поділі майна та дітей». Зазначено, що порівняно з поділом дітей поділ майна видається звичайною формальністю. Адвокат практики сімейного та спадкового права Mitrah Інна Тута розповіла, яким чином один із батьків може довести необхідність проживання дитини саме з ним. За словами І. Тутти, перш ніж звертатися з позовом, необхідно зафіксувати обставини, що свідчать про наявність спору між батьком та мамою щодо місця проживання дитини. Зокрема, направити другому з батьків, хто мешкає окремо, лист з проханням укласти договір про визначення місця проживання дитини. Або ж направити лист із проханням надати нотаріальну згоду на реєстрацію місця*

проживання дитини. Не менш важливим фактором є і матеріально-побутові умови: наявність самостійного доходу (заробітку), належні житлові умови. Тут докази формуються на підставі податкової декларації, довідки про дохід та акта обстеження житлових умов. Текст: <https://zib.com.ua/ua/142489-yak-dilyat-mayno-ta-ditey-kolishne-podruzzhzha-ta-ihni-advok.html>

15. Мінсоцполітики закликала посилити захист прав дітей [Електронний ресурс] / Анна Осадча // Юрид. газ. – 2020. – 14 трав. – Електрон. дані. Йдеться про ситуацію, яка виникла в Києві, коли батьки, громадяни іноземних країн, через відсутність транспортного сполучення у зв'язку з пандемію, викликаною COVID-19, не можуть забрати своїх дітей, народжених шляхом сурогатного материнства в Україні, й яка призвела до порушення права цих дітей на батьківську турботу. Діти фактично перебувають без батьківського догляду та не можуть повною мірою відчувати тактильний і емоційний контакт з рідними дорослими, що так необхідно в перші місяці їх життя для повноцінного розвитку. У зв'язку з цим Міністерство соціальної політики як головний координатор у сфері захисту прав дітей та протидії торгівлі людьми ініціює законодавче посилення захисту прав дітей, народжених сурогатними матерями. Текст: <https://yur-gazeta.com/golovna/minsocpolitiki-zaklikalo-posiliti-zahist-prav-ditey.html>

16. На сайті Зеленського петиція із закликом ратифікувати Стамбульську конвенцію набрала необхідні голоси [Електронний ресурс] // Радіо Свобода : [укр. інформ. сайт]. – 2020. – 14 трав. – Електрон. дані. Зазначено, що петиція про ратифікацію Стамбульської конвенції (Конвенція Ради Європи про запобігання насильству щодо жінок і домашньому насильству та боротьбу з цими явищами) 14 травня 2020 року набрала 25 тисяч голосів. Про це йдеться у розділі «Електронні петиції» на офіційному сайті Президента України. У тексті петиції пояснено, що Стамбульська конвенція – це міжнародна угода Ради Європи, яку станом на січень 2020

року підписали уже понад 35 країн Європейського Союзу. Україна є однією із держав-авторок Конвенції. Європейський парламент 28 листопада 2019 року закликав держави-підписантки ратифікувати цю конвенцію. Текст: <https://www.radiosvoboda.org/a/news-stambulska-konvencija-zelenskyj-petycija/30612410.html>

17. Некляєв Ю. Встановлення графіку зустрічей з дитиною: новела від Верховного Суду [Електронний ресурс] / Юрій Некляєв, Марина Корнієнко // Юрид. газ. – 2020. – 22 квіт. – Електрон. дані. За словами авторів статті, незважаючи на сталу судову практику, коли з позовами про визначення способу участі у вихованні дитини звертались саме ті з батьків, хто проживав окремо, Верховний Суд (ВС) роз'яснив, що таким правом наділений і той із батьків, з ким проживає дитина. Такий спосіб захисту є доречним у тих випадках, коли батьки не можуть самотійно домовитись про графік зустрічей. Можна брати ініціативу в свої руки та захищати свої інтереси та інтереси своєї дитини, не чекаючи, поки до суду звернеться той, хто живе окремо. Розглянуто постанову ВС від 1 квітня 2020 року по справі № 165/2839/17. Текст: <https://yur-gazeta.com/publications/practice/sudova-praktika/vstanovlennya-grafiku-zustrichey-z-ditinoyu-novela-vid-verhovnogo-sudu.html>

18. Некляєв Ю. Договір дарення не замінює договір про припинення права на аліменти [Електронний ресурс] / Юрій Некляєв, Елена Сибирцева // Юрид. практика. – 2020. – 21 апр. (№ 16/17). – Електрон. дані. Зазначено, що дарування дитині нерухомості замість укладання договору про припинення права на аліменти не звільняє батьків від обов'язку утримувати дитину. За загальним правилом, батьки утримують дитину до досягнення нею 18 років. Якщо дитина продовжує навчання, він може розраховувати на утримання з боку батьків до досягнення нею 23 років. У деяких випадках той з батьків, хто проживає окремо від дитини, може виконати своє зобов'язання щодо його утримання (фінансового

забезпечення) достроково. Вказано, що правильно оформлений договір про припинення права на аліменти - це зручна правова конструкція, яка дозволяє захистити права як батьків, так і дитини. При укладенні такого договору важливо отримати дозвіл органу опіки та піклування. Уніфікація судової практики і правова визначеність в суперечках, пов'язаних з цією категорією договорів, допоможе учасникам сімейних правовідносин більш усвідомлено підходити до питання оформлення своїх домовленостей. Текст: <https://pravo.ua/articles/dogovor-darenija-ne-zamenjaet-dogovor-o-prekrashhenii-prava-na-alimenty/>

19. Осадча А. Як подолати домашнє насильство? Практичні поради [Електронний ресурс] / Анна Осадча // Юрид. газ. – 2020. – 13 трав. – Електрон. дані. *За словами автора статті, домашнє насильство, за яке передбачено кримінальну відповідальність, має нести систематичний характер. Тому для притягнення кривдника до кримінальної відповідальності краще за все мати декілька рішень про притягнення до адміністративної відповідальності. Окрему увагу звернено на домашнє насильство щодо дітей. Наведено практичні поради щодо встановлення кримінальної відповідальності за вчинення домашнього насильства* Текст: <https://yur-gazeta.com/dumka-eksperta/yak-podolati-domashne-nasilstvo-praktichni-poradi.html>

20. Снісар Є. У Раду внесли законопроект про посилення захисту прав дітей [Електронний ресурс] / Єлизавета Снісар // Наш : [інтернет-сайт]. – 2020. – 24 квіт. – Електрон. дані. *Подано інформацію, що Кабінет Міністрів України (КМ України) вніс до Верховної Ради законопроект № 3386 "Про внесення змін до Цивільного процесуального кодексу України щодо скорочення термінів розгляду судом справ, пов'язаних із захистом прав дітей, та вдосконалення порядку розгляду справ окремого провадження". Про це свідчить інформація на сайті парламенту. Вказано, що КМ України схвалив законопроект, який передбачає забезпечення захисту прав та інтересів дітей шляхом скорочення процесуальних строків судового розгляду*

справ, що стосуються усиновлення, встановлення опіки, піклування, позбавлення батьківських прав, відібрання дитини у батьків без позбавлення їх батьківських прав. Текст: <https://nash.live/news/politics/u-radu-vnesli-zakonoproekt-pro-posilennja-zakhistu-prav-ditej.html>

21. Україна. Верховна Рада. Уповноважений з прав людини. Щорічна доповідь Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини про стан дотримання та захисту прав і свобод людини і громадянина в Україні за 2019 рік [Електронний ресурс] / [Л. Л. Денісова]. – Електрон. дані. – Київ, 2020. – [258 с.]. – Режим доступу: <http://www.ombudsman.gov.ua/>. – Назва з екрана. *Детально висвітлено стан дотримання та захисту основних прав і свобод людини і громадянина в Україні за минулий рік. Значну увагу приділено питанням: дотримання прав дитини (право дитини в системі альтернативного догляду; права дитини і сімей із дітьми в умовах децентралізації влади; право дитини в умовах збройного конфлікту; дотримання рівних прав та можливостей жінок і чоловіків; право на захист від домашнього насильства).*

22. Хутор Т. Діти – не члени сім'ї? Пропозиції депутатів наприкінці декларування [Електронний ресурс] / Тетяна Хутор // Укр. правда. – 2020. – 7 трав. – Електрон. дані. *Вказано, що 6 травня 2020 року після довгої дискусії Комітет з питань антикорупційної політики парламенту 11 голосами "за" рекомендував прийняти за основу та в цілому законопроект "Про внесення змін до деяких законів України щодо визначення суб'єктів, на яких поширюється дія антикорупційного законодавства" № 3355-І, який серед іншого пропонує не вважати членами сім'ї неповнолітніх дітей чиновників, якщо вони не проживають спільно. Автори пояснюють свою пропозицію неможливістю дізнатися інформацію про активи дитини у випадку її проживання з іншим членом подружжя внаслідок розірвання шлюбу.*

Текст:

<https://www.pravda.com.ua/columns/2020/05/7/7250703/>

23. Чиновники зможуть приховувати позашлюбних дітей : Закон внесли до Ради [Електронний ресурс] // Україна молода. – 2020. – 5 трав. – Електрон. дані. *Йдеться про внесення на розгляд Верховної Ради України 28 народними депутатами законопроекту, мета якого – дозволити чиновникам не показувати в деклараціях позашлюбних дітей. Проте представники антикорупційних органів звернули увагу, що головна мета законопроекту – дозволити не декларувати майно неповнолітніх дітей, які не живуть з батьками-декларантами.* Текст:

<https://umoloda.kyiv.ua/number/0/180/145963/>

24. Шевчук Ю. Не можна позбавляти малечу права на сім'ю [Електронний ресурс] / Юліана Шевчук // Голос України. – 2020. – 22 квіт. (№ 69). – Електрон. дані. *Йдеться про депутатське звернення народного депутата України від фракції "Опозиційна платформа - За життя", члена Комітету Верховної Ради України (ВР України) з питань гуманітарної та інформаційної політики Юрія Павленка до міністра соціальної політики України Марини Лазебної щодо ситуації, яка склалася з усиновленням дітей під час карантину. Парламентарій звинуватив працівників міністерства в порушенні чинного законодавства і перевищенні визначених законом повноважень у зв'язку з поширення ними інформації про нібито зупинення процедури усиновлення та підготовки кандидатів у прийомні батьки. Юрій Павленко наголосив, що "права дитини не можуть бути обмежені бездіяльністю дорослих, і жодне право не може бути порушено через переважання іншого права", та закликав організувати процеси усиновлення в умовах карантину з дотриманням усіх протиепідемічних заходів та надати громадянам, які хочуть усиновити дитину, право звернутися до Служби у справах дітей і збирати пакет документів, які потрібні для отримання статусу кандидата в усиновлювачі.* Текст: <http://www.golos.com.ua/article/330211>

**Підготовлено відділом інформаційного забезпечення органів влади
Національної бібліотеки України імені Ярослава Мудрого
Відповідальний за випуск: Зайченко Н.Я.**

18.05.2020 р.